

2. 12. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz konkurence jednatele s.r.o.

Zákaz konkurence jednatele je jednou ze základních povinností jednatele společnosti s ručením omezeným stanovenou v ustanovení § 199 zákona č. [90/2012](#) Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), (dále jen „ZOK“ anebo „Zákon o obchodních korporacích“). Citované ustanovení § 199 Zákona o obchodních korporacích doznalo velkých změn v rámci tzv. velké novely ZOK provedené zákonem č. [33/2020](#) Sb., kterým se mění Zákon o obchodních korporacích, ve znění zákona č. [458/2016](#) Sb., a další související zákony (dále jen „Novela“).

Obsah zákazu konkurence

Účelem tohoto zákazu je zejména ochrana společnosti před případným nežádoucím jednáním člena jejího statutárního orgánu, které nebude v souladu se zájmy (ekonomickými, podnikatelskými aj.) společnosti, ochrana jejího chodu a podnikatelské aktivity.

Citované ustanovení ZOK zakotvuje, že **neurčí-li společenská smlouva jinak, nesmí jednatel:**

- a. podnikat v předmětu činnosti nebo podnikání společnosti, a to ani ve prospěch jiných osob, ani zprostředkovávat obchody společnosti pro jiného;
- b. být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání nebo osobou v obdobném postavení, ledaže se jedná o koncern; nebo
- c. účastnit se na podnikání jiné obchodní korporace jako společník s neomezeným ručením nebo jako ovládající osoba jiné osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti nebo podnikání;

(dále jen „Zákaz konkurence“).

Je třeba zdůraznit, že posouzení Zákazu konkurence je vždy otázkou individuální, která má nadto přesah i do zásady loajality^[1] jednatele, a jeho péče řádného hospodáře. Pravidla pro Zákaz konkurence nicméně nejsou shodná s pravidly péče řádného hospodáře. Může se však stát, že jednatel společnosti s ručením omezeným bude porušovat Zákaz konkurence (např. když bude, vedle své funkce jednatele, podnikat v předmětu činnosti podnikání, který se bude shodovat s předmětem činnosti podnikání společnosti, v níž je jednatelem, pouze v minimální části), a současně bude porušovat (ze stejných anebo z jiných důvodů) svou povinnost jednatele jednat s péčí řádného hospodáře.

Za pozornost rovněž stojí, že Zákaz konkurence a s ním spojené konsekvence, **se neuplatní jen na jednatele, ale i na:**

- a. **členy představenstva akciové společnosti** (srov. ustanovení § 441 ZOK);
- b. **členy dozorčí rady společnosti s ručením omezeným** (srov. ustanovení § 201 odst. 5 ZOK), byla-li dozorčí rada zřízena, a současně neurčí-li společenská smlouva jinak;

- c. **členy dozorčí rady akciové společnosti** (srov. ustanovení § 451 ZOK), nestanoví-li staty společnosti odchylně od ustanovení § 451 odst. 1 až 4 ZOK;
- d. **prokuristu** společnosti s ručením omezeným (v jehož případě je třeba odkázat na ustanovení § 454 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OZ“), podle kterého je prokurista povinen jednat s péčí řádného hospodáře, a v návaznosti na citované ustanovení dále na ustanovení § 51 ZOK, podle kterého je prokurista povinen jednat informovaně a v obhajitelném zájmu obchodní korporace, pečlivě a s potřebnými znalostmi;
- e. **společníka** společnosti, a to (po Novele Zákona o obchodních korporacích) pouze v případě existence souhlasu tohoto společníka, na kterého má Zákaz konkurence dopadat (srov. ustanovení § 171 odst. 2 ZOK).

Koncepce Zákazu konkurence a jeho personální dosah je dotvořen ustanovením § 432 odst. 1 OZ, podle kterého platí, že osoba, která vystupuje jako podnikatelův zástupce při provozu obchodního závodu, nesmí bez souhlasu podnikatele činit na vlastní nebo cizí účet nic, co spadá do oboru obchodního závodu.

Z aktuálního znění ustanovení § 199 ZOK lze vyvodit, že **Zákaz konkurence** jednatele stanovený Zákonem o obchodních korporacích, je dispozitivní, tedy že jej **lze ve společenské smlouvě společnosti rozšířit nebo zúžit či dokonce vyloučit**. Jedná se o odlišný přístup k povaze citovaného ustanovení, který byl aplikován dlouhou dobu po nabytí účinnosti ZOK, kdy bylo ustanovení § 199 ZOK považováno za kogentní (bylo jej možné ve společenské smlouvě pouze rozšířit).

Nově tudíž lze zakotvit ve společenské smlouvě bližší mantinely Zákazu konkurence, vyloučit některé zákonem stanovené činnosti, stanovit nové parametry Zákazu konkurence, anebo Zákaz konkurence zcela vyloučit. V případě vyloučení Zákazu konkurence nicméně nadále platí povinnost jednatele jednat s péčí řádného hospodáře a dodržovat pravidla při střetu zájmů.

Důsledky porušení Zákazu konkurence

Ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 ZOK může obchodní korporace vyžadovat po tom, kdo porušil stanovený Zákaz konkurence, aby jí vydal prospěch, který v důsledku toho získal, anebo aby na ni převedl práva z tohoto porušení vzniklá, ledaže to vylučuje povaha získaných práv; to pak platí obdobně pro každého jiného nabyvatele tohoto prospěchu nebo práva, ledaže tento nabyvatel jednal v dobré víře. Z dikce zákona vyplývá, že obchodní korporace má na výběr mezi právem na vydání prospěchu anebo převedení práv vzniklých z majetkového prospěchu.

Uvedená povinnost vydání prospěchu dopadá jak na plnění peněžitá, tak nepeněžitá. Uplatněním nároku na vydání prospěchu pak není vyloučeno, aby dotčená obchodní korporace nárokovala po osobě porušující Zákaz konkurence, aby se předmětného nedovoleného jednání zdržela, anebo aby uhradila vzniklou újmu.

S ohledem na prekluzivní povahu lhůt stanovených v ustanovení § 5 odst. 2 ZOK, **je třeba zdůraznit, že výše uvedená práva na vydání prospěchu anebo na převod práv dle § 5 odst. 1 ZOK, je třeba uplatnit u povinné osoby do 3 měsíců ode dne, kdy se obchodní korporace o porušení tohoto zákazu dozvěděla** (tedy v subjektivní lhůtě).

Pokud však nebude toto právo uplatněno nejpozději do 1 roku od porušení Zákazu konkurence, dochází k prekluzivnímu zániku práva, neboť se k později uplatněnému právu se nepřihlíží.

Závěr

S ohledem na výše uvedené **lze shrnout, že Novela Zákona o obchodních korporacích přinesla vítané rozvolnění pravidel Zákazu konkurence**. Stávající společníci, ale i investoři v rámci svého strategického vstupu do společnosti, mohou Zákaz konkurence upravit dle svých představ a lépe jej modifikovat ve vztahu ke konkrétnímu předmětu podnikání dané společnosti. Připouští-li to společenská smlouva společnosti, je rovněž možné, aby byl Zákaz konkurence upraven odchylně od společenské smlouvy přímo v samotné smlouvě o výkonu funkce člena statutárního orgánu. Smlouva o výkonu funkce nicméně musí být schválena valnou hromadou společnosti, jinak (dle úpravy přijaté Novelou) vůbec nenabude účinnosti.

Uvedenou modifikací Zákazu konkurence tak mohou společníci **docílit větší a důslednější kontroly nad jinou obchodní aktivitou členů statutárního orgánu**, která by jinak mohla ohrozit řádný chod společnosti.

Mgr. Michal Švec

Weinhold Legal

[Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář](#)

Florentinum

Na Florenci 15

110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 385 333

Fax: +420 225 385 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

[1] Viz mimo jiné Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. 27 ICdo 62/2017

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamáce vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)